

Rættindi hjá samkyndum føroyingum hava verið uppi og vent í politisku skipanini í fleiri umførum seinnu árin. Nú stóra Faroe Pride vikan hjá LGBT er farin av bakkastokki seta vit her fokus á politisku tilgongdina seinnu árin.

Meirlutin stúrir fyri siðbundnu familjuni

Verða meiningarkanningarnar tiknar fyri fult, so er meirlutin av fólkinum ikki í samsvari við tingmanningina. Fleiri løgtingslimir hava víst á, at tey stúra fyri hvussu ein lógarbroyting til frama fyri borgarligari giftu fer at ávirka samfelagið.

Hóast fleiri meiningarkanningar vísa, at meirlutin av teimum spurdu taka undir við, at samkynd eiga at sleppa at giftast borgarliga, so er enn langt til, at ein meirluti í Løgtinginum hevur somu áskoðan.

Í november 2013 lögdu Poul Michelsen, Framsókn, Bjørt Samuelsen, Tjóðveldi, og Rigmor Dam, Javnaðarflokkurin, eitt uppskot fyri tingið, sum skuldi geva samkyndum rætt at verða gift í Føroyum.

Løgtingið var mikið greitt í sinari atkvøðugreiðslu. 11 tingfólk tóku undir við uppskotinum, men 20 atkvøddu ímóti.

Framsókn og Tjóðveldi atkvøddu fyri eins og nøkur úr Javnaðarflokkinum.

Eymt mál

Málið um samkynd er eyms – eisini tá ið bert verður hugt at politiska partinum av málinum.

Tað kom greitt til sjóndar, tá ið Løgtingið viðgjørði uppskotið frá teimum trimum tinglimunum.

Eftir lviðgerð var uppskotið sent í rættarnevndina hjá Løgtinginum til viðgerðar. Nevndin býtti seg í ein meirluta og ein minniluta.

Meirlutin segði millum annað:

“Vit eru sannførd um, at vit eiga at halda fast við hjúnabandið millum ein mann og eina konu.

Húskið við manni, konu og børnum hevur altíð verið kjarnin og grundeindin í samfelagi okkara, og eingin ivi kann vera um, at ein familja, har mamma og pápi eru tilvitað um sína ábyrgd, er bestur karmur um ein

natúrligan og góðan uppvøkstur.

Júst tað, at maður og kona eru ólík, ger, at mamman og pápin eru teir týðningamestu identifikationspersónarnir og fyrmyndirnar hjá barninum, og hava tey stóran týðning fyri menningina av samleikanum og sjálvsmyndini hjá einum barni.

So langt, sum tað ber til, eiga tey biologisku foreldrini eisini at hava juridiska og sosiala ábyrgd av børnunum. Barnarættindasáttmálin, artikul 7.1 hjá ST sigur, at barnið skal, so langt tað ber til, hava rætt til at kenna og verða ansað av sínum foreldrum.”

Meirlutin í rættarnevndini var Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur, Fólkaplokkurin, Reimund Langgaard, Sambandsflokkurin, Gerhard Lognberg, Sambandsflokkurin, Brandur Sandoy, Fólkaplokkurin og Eivín Jacobsen, Sambandsflokkurin

Sjálvt um meirlutin var saman um at mæla til ikki at taka undir við uppskotinum, so høvdu tey kortini ymiskar orðingar um hví. Millum annað nevna teir báðir, Brandur Sandoy, Fólkaplokkurin, og Eivín Jacobsen, Sambandsflokkurin, at teir ikki ivast í, at samkynd fyrr ella seinni fara at fáa rætt til at giftast borgarligt. Teir mettu tó heldur ikki, at tað fór at vera tá, sum rætt jú var.

– Vit kunnu staðfesta, at tá talan er um kynsliga samleikan hjá okkara medborgarum, hevur almenningurin flutt seg sera nógv tey seinastu árin, tí flestu okkara ganga inn fyri rættindum og mannsømiligum korum fyri allar borgarar. Men

spurningurin er, um okkara lóggjafandi vald er av somu áskoðan, søgdu teir báðir Brandur Sandoy og Eivín Jacobsen.

Stórar avleiðingar

Hin parturin av meirlutanum, Elsebeth M. Gunnlaugsdóttur, Reimund Langgaard og Gerhard Lognberg vístu á, at samtykti Løgtingið uppskotið, so fór tað at fáa álvarsligar avleiðingar.

Tað fór at fáa radikala ávirkan á, hvussu vit í framtíðini fóru at uppfata familju, hjúnarlag og samlív.

– Her verður opnað fyri nøkrum, sum fer at broyta alla siðvenju, og verður orsök til eina stóra mentanarkollvelting og eitt siðaskifti í Føroyum, ið gongur beint ímóti kristnari siðalæru, sum samfelag okkara í øldir hevur bygt á, søgdu tey.

Kristin Michelsen úr Javnaðarflokkinum og Páll av Reynatúgvu úr Tjóðveldi mæltu tinginum til at samtykkja uppskotið frá Poul Michelsen, Rigmor Dam og Bjørt Samuelsen.

– Einkin er at ivast í, at rættindini hjá samkyndum føroyingum hava verið eftirbátur, samanborið við flestu grannalond okkara. Uppskotið er eitt fet á leið móti einari nútímansgerð av fólkafeitanini hjá nógvum føroyingum, søgdu teir báðir tingmennirnir.

Teir hildu eisini, at kirkjur og samkomur eiga at taka málið upp til kjak fyri at vita um ikki meirluti er fyri, at samkomurnar eisini kunnu vælsigna ella gifta samkynd.

Samkynd hava undirtøku í fólkinum

Meirlutin av føroyingum halda, at samkynd skulu kunna giftast borgarliga

Nærum tveir triðingar av føroyingum halda, at samkynd eiga at sleppa at gifta seg borgarliga.

Tað vísti ein meiningarkanning, sum Lóður í fjør gjørði fyri Sosialin.

62 prosent av teimum spurdu hildu, at hetta eigur at verða ein móguleiki, meðan 29 prosent søgdu, at tey eru ímóti.

10 prosent søgdu seg ikki hava tikið støðu.

Kanningin hjá Lóður vísur, at

tað ikki bert eru ung, sum halda at samkynd skulu hava móguleikan at gifta seg borgarliga.

Millum tey spurdu, sum eru millum 60 og 75 ár, halda 52 prosent, at móguleiki skal vera hjá samkyndum at giftast.

Gallup hevur eisini gjørt eina kanning fyri Framsókn. Tann kanningin gevur á leið sama úrslit.

Har eru tað 61 prosent sum halda, at samkynd eiga at sleppa at giftast borgarliga.